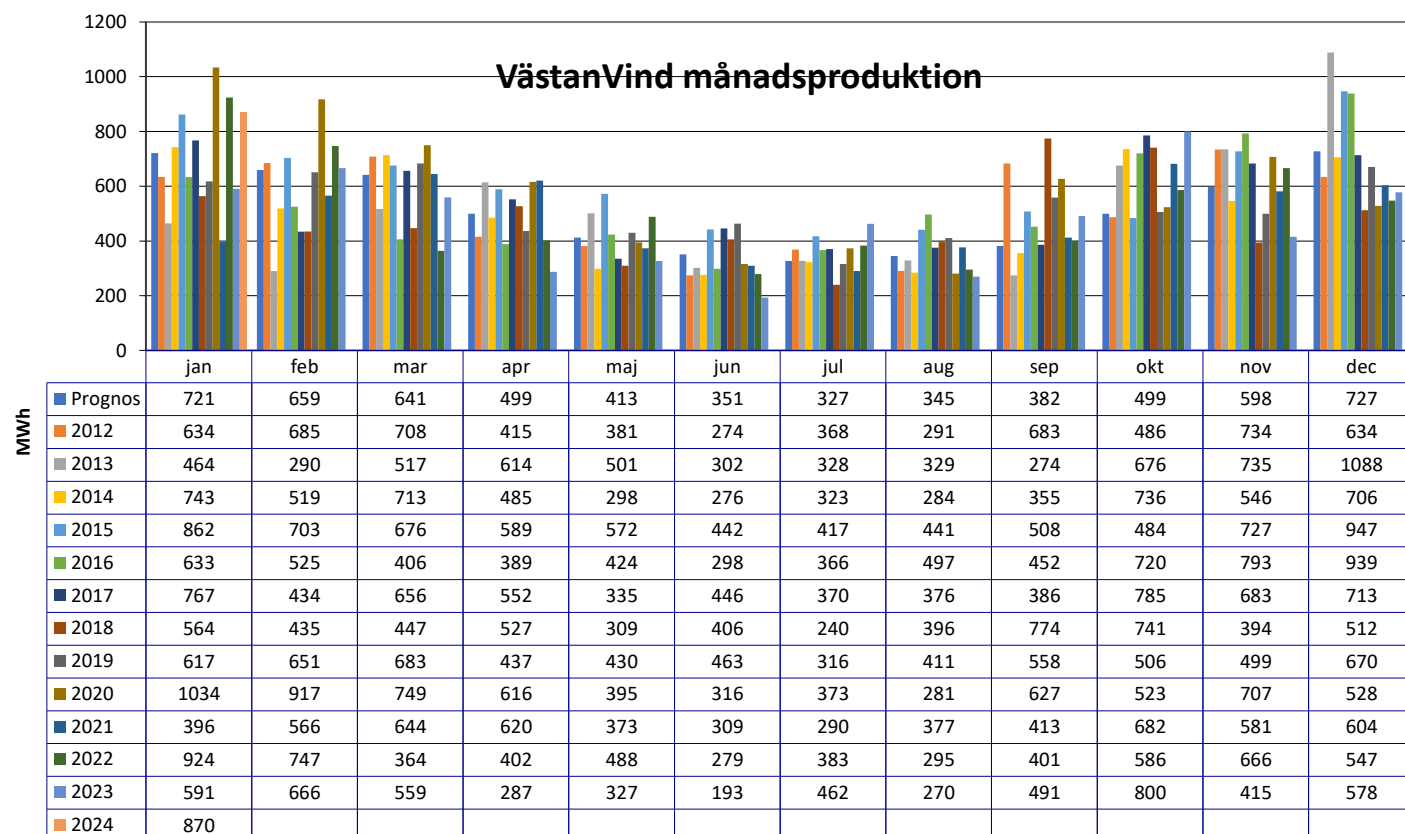

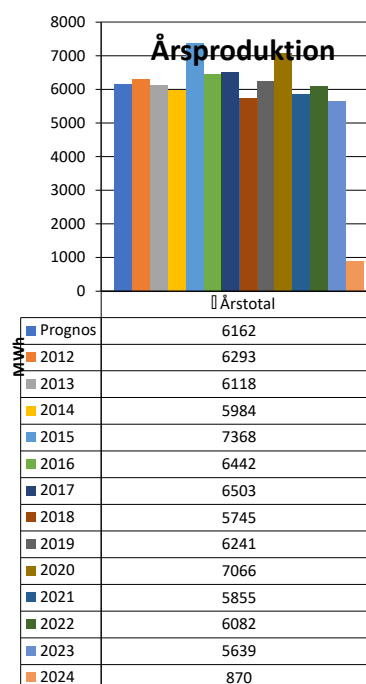
Svagt avslut på 2023 men starkare start på 2024

Decemberproduktionen var klart lägre än prognos vilket gjorde att Elvy totalt under 2023 producerad cirka 500 MWh lägre än förväntat. Årsproduktionen blev 5,6 GWh och prognosen är på 6,1 GWh. Tillförlitligheten under december var god och medeltillgängligheten för 2023 var 98,38.

2024 har rivstartat med mycket blåst vilket gjorde att Elvy producerade mycket över prognos i januari.

Diagrammet visar månadsproduktionen för ELVY i Vindpark Töftedalsfjället. De första blåa staplarna visar den prognosticerade produktionen och de orange staplarna visar produktionsutfallet för 2024. Övriga staplar visar utfallet för tidigare år.

Skicka gärna vidare nyhetsbrevet till intresserade.

Tankar från styrelsen

2023 var inget bra vindår. Produktionen hos Elvy och vindkraften i helhet blev lägre än förväntat. Totalt hade Sverige 5500 vindkraftverk i slutet av 2023 som gemensamt producerade 34,5 TWh el under det året. Detta kan jämföras med att under 2022 fanns det 5100 vindkraftverk och den totala årsproduktionen då var 33,1 TWh.

Däremot visade januari 2024 att vindkraften kan producera mycket el när elanvändningen i Sverige är hög. Det var kallt väder men trots det blev det produktionsrekord för en januarimånad, 4,8 TWh! Dessutom blev det dygnsrekord den 22:e januari då vindkraften producerad 46% av all elproduktion i Sverige. Den dagen blev det även rekord på timbasis där Sveriges vindkraft producerad 12,3 GWh. Vid den här tidpunkten stod kärnkraften för 21% och vattenkraften för 27%.

Med förhoppning om fortsatt goda vindar under 2024.

VästanVinds styrelse genom Sara Fogelström, ledamot

Anslutning av havsbaserad vindkraft

Svenska kraftnät arbetar för att möjliggöra anslutning av havsbaserad elproduktion till det svenska elnätet. För närvarande pågår förstudier och förberedelser för olika genomförandeprojekt.

Havsbaserad vindkraft förväntas bli en viktig pusselbit i omställningen till förnybar elproduktion. Svenska kraftnät förbereder nu för att kunna ge aktörer som vill ansluta havsbaserad elproduktion hållbara och praktiska förutsättningar för anslutning till det svenska elsystemet.

För att skapa mer transparenta förutsättningar för aktörer inom havsbaserad elproduktion som är intresserade av att ansluta på land på egen bekostnad, har Svenska kraftnät initierat utredningsarbete för att kunna meddela lämpliga landbaserade anslutningspunkter och tillgänglig överföringskapacitet i dessa förberedda punkter.

Svenska kraftnät fortsätter att ta fram positioner för anslutningspunkter på land dit aktörer som vill ansluta får möjlighet att ansöka om linjekoncession för anslutningsledningar.

Zon 1 Mellersta Östersjön, zon 7, Norra Östersjön och zon 8, Bottenhavet

Det första arbetspaketet och samverkansgrupperna startade i början av 2023 och fokuserade på havskapacitetszonerna 5 – Mellersta Östersjön 1, zon 7 – Norra Östersjön och zon 8 – Bottenhavet.

Zon 9 Bottenviken

Andra arbetspaketet och samverkansgrupperna startade i april 2023 och fokuserade på havskapacitetszon 9 – Bottenviken.

Zon 1 Norra Västerhavet

Tredje arbetspaketet och samverkansgrupperna startade i december 2023 och fokuserade på havskapacitetszon 1 - Norra Västerhavet.

Lokaliseringsutredningarna innebär att aktörernas

egna förstudier, av lämpliga platser för landfästen och korridorer för anslutningsledningar, ska ligga som underlag till stationsplaceringsutredningarna. Det är helt frivilligt att bidra med underlag och därmed påverka lokaliseringen av de anslutningspunkter som kommer att tillhandahållas av Svenska kraftnät. Syftet är att samla idéer, kartunderlag och önskemål om lokalisering för dessa anslutningspunkter.

En ny delrapport som publicerades den 13 oktober 2023, beskriver preliminära förslag till en ny arbetsprocess och vilka kapacitetsmässiga förutsättningar som finns för att ansluta elproduktion utmed Sveriges kustområden.

[Rapporten finns här.](#)

Svk, november 2023

EU-länder åtar sig stärka europeisk vindkraftbransch

I dag undertecknade Sverige och 25 andra EU-länder den europeiska överenskommelsen om vindkraft European Wind Charter, som innebär ett åtagande om att genomföra EU:s vindkraftspaket. Den breda uppslutningen visar att EU-ländernas regeringar har förstått det brådskande behovet av att stärka Europas vindkraftsbransch och det strategiska värdet av att vindkraft är "made in Europe".

I oktober lade EU-kommissionen fram sitt europeiska vindkraftspaket med 15 direkta åtgärder för att stärka konkurrenskraften i Europas värdekedja för vindkraft. EU-kommissionen och Europeiska investeringsbanken har inlett genomförandet av sina delar av åtgärds paketet. Huvuddelen av åtgärderna faller dock på de nationella regeringarna. Idag, den 19 december, undertecknade EU-kommissionen, 26 EU-länder – däribland Sverige – och mer än 300 företag från vindkraftsbranschen den europeiska vindenergiöverenskommelsen European Wind Charter. Svensk Vindenergi är en av undertecknarna.

Genom den europeiska vindenergideklarationen åtar sig de undertecknande medlemsstaterna att:

Säkerställa tillräckliga, robusta och förutsägbara förutsättningar för vindkraftsutbyggnaden. Detta inkluderar uppdaterade nationella energi- och klimatplaner till EU-kommissionen som ligger i linje med målen i Fit for 55 samt en snabbare och mer förutsägbar tillståndprocess. I samband med överenskommelsen ska EU-länderna göra nationella åtaganden om utbyggnaden av vindkraft minst för perioden år 2024-2026.

De EU-länder som använder sig av auktionering av områden för att främja vindkraftsutbyggnaden ska förbättra och förenkla dessa processer. Detta omfattar inte Sverige, som inte har ett auktionssystem.

Säkerställa att affärsprocesser, styrmedel, varor och tjänster inom vindkraftsbranschen lever upp till högt ställda krav inom miljö, innovation, cybersäkerhet och arbetsförhållanden.

Förbättra förutsägbarheten mellan tillgång och efterfrågan på marknaden för att stävja volatila kostnader i leverantörskedjan och säkerställa att projekt genomförs.

Bidra till en rättvis och konkurrenskraftig internationell handel genom att aktivt övervaka, och vid behov vidta åtgärder mot, eventuella orättvisa handelsmetoder på den globala marknaden inom vindkraftens leverantörskedja. EU-länderna åtar sig även att samarbeta vid investeringar som omfattas av regelverk för granskning av utländska direktinvesteringar.

Skala upp tillverkningskapaciteten för vindkraftsutbyggnaden i EU för att kunna möta den väntade ökade efterfrågan på vindkraftsprojekt, samtidigt som man gör satsningar för att utveckla kompetens och arbetstillfällen.

Svensk vindenergi, 12 december 2023

Sverige backar upp 3 gånger förnybart till 2030 under COP28

Svensk Vindenergi välkomnar att Sverige, tillsammans med över 100 länder, ska arbeta för en tredubbling av kapaciteten av förnybar energiproduktion till år 2030. Detta enligt en global överenskommelse som undertecknades under FN:s klimattoppmöte COP28 i Dubai.

Svensk Vindenergi välkomnar att Sverige har skrivit under en överenskommelse om att arbeta för att tredubbla den globala installerade kapaciteten för produktion av förnybar energi till 2030. Överenskommelsen gjordes tillsammans med mer än 100 andra länder vid FN:s klimattoppmöte COP28. Den förnybara elproduktionen ska därmed uppgå till minst 11 000 gigawatt (GW) för att vara i linje med vad som krävs för att kunna nå Parisavtalets 1,5-gradersmål.

Enligt överenskommelsen ska Sverige vidta omfattande nationella åtgärder för att öka den förnybara energiproduktionen. Det ska också etableras ett internationellt samarbete för att bl.a. främja värdekedjan och teknikutveckling. Överenskommelsen anger också att det är centralt att t.ex. snabba på tillståndprocesserna för förnybar elproduktion, bygga ut elnätet, förtydliga elmarknadsdesign, incitamentsstrukturer och att främja investeringar i förnybar elproduktion.

Svensk Vindenergi, 11 december 2023

Siemens Energy utvecklar hybridlösning för att stabilisera Irlands elnät

Siemens Energy ska leverera en hybridanläggning för stabilisering av elnätet och storskalig batterilagring vid Shannonbridge i Irland. Detta är första gången dessa två tekniker kombineras i en enda anslutning för att stabilisera nätet och effektivisera användningen av förnybar energi.

Den beprövade synkroniserade kondensatortekniken använder en generator kopplad till ett svänghjul, vilket

fungerar som en stor "roterande massa". Med sin lagrade energi kan den synkrona kondensatorn kompensera frekvensfluktuationer omedelbart och stärka elnätets stabilitet.

Samtidigt kan ett storskaligt batterilagringssystem lagra eller frigöra överskott av förnybar energi vid behov. Det ger en lösning för att maximera användningen av förnybar energi, även när det inte blåser. Med en kapacitet på cirka 160 megawattimmar kan batterilagringssystemet försörja omkring 9500 hushåll med ström under en hel dag.

Tim Holt, ledamot i Siemens Energys ledningsgrupp, betonar vikten av innovativa tekniska lösningar för att bekämpa klimatförändringarna och övergången till ett klimatneutralt nät.

- Batterilagringssystem kommer att spela en allt viktigare roll i morgondagens globala energiinfrastruktur, säger Holt i ett pressmeddelande.

- Genom att kombinera vår beprövade erfarenhet inom nätteknik med vår innovationsförmåga, kommer Shannonbridge-hybridlösningen att hjälpa till att öka användningen av förnybar energi genom att erbjuda lagring och stabiliseringsteknik i en anslutning.

Siemens Energys uppdrag omfattar en synkroniserad kondensator inklusive svänghjul, som kommer att leverera cirka 4000 megawatt tröghet till systemet, och det storskaliga batterilagringssystemet på cirka 160 megawattimmar samt kraftomvandlingssystem, energihanteringssystem och mellanspänningsutrustning. Ordern kommer att generera omkring 85 miljoner euro för Siemens Energy och arbetet har redan påbörjats på plats.

Irland har som mål att nå nettonollutsläpp senast 2050 och att minska utsläppen med 51 procent innan årtiondets slut, och ökar därför sin användning av förnybar energi avsevärt.

Förutom målen för minskning av koldioxidutsläpp upplever landet också en betydande ökning av efterfrågan

på el, delvis på grund av sin globala digitala och datahanteringsindustri.

Siemens Energy kommer även att tillhandahålla ett energihanteringssystem som gör det möjligt för kunder att snabbt svara på marknadens efterfrågan och kraftbehov.

Vindkraftsnyheter, 19 december 2023

Start för Tysklands första subventionsfria havsbaserade vindkraftspark

Arbetet med att installera offshore-vindkraftsparken Borkum Riffgrund 3 har börjat. Detta är Tysklands första subventionsfria havsbaserade vindkraftprojekt som nått denna utvecklingsfas, enligt projektutvecklaren Ørsted.

På platsen, belägen cirka 53 kilometer från ön Borkum i Nordsjön, har den första av totalt 83 monopålfundament installerats av Jan De Nul's Lez Alizés. Denna installation följer direkt efter grundläggningsarbetet i det närliggande Gode Wind 3-projektet på 253 megawatt, som också byggs av Ørsted i Nordsjön.

Efter planerad driftsättning 2025 kommer en stor del av elen från vindkraftsparken att användas för att avkarbonisera industrin genom så kallade Corporate Power Purchase Agreements (CPPAs). För projektet har långsiktiga elköpsavtal slutits med företag som Co-vestro, Amazon, Energie-Handels-Gesellschaft/REWE Group, BASF och Google.

Andelar i Borkum Riffgrund 3 såldes också till en institutionell investerare långt före byggstarten. I oktober 2021 undertecknade Nuveen ett avtal med Glennmont Partners om att sälja 50 procent av aktierna i Borkum Riffgrund 3.

Jörg Kubitz, VD för Ørsted i Tyskland, kommenterar:

- Med Borkum Riffgrund 3 sätter vi nya standarder för vår bransch både när det gäller kapacitet och affärsmodell. Projektet byggs som den första havsba-

serade vindkraftsparken i Tyskland som tilldelades i offshore-vindupphandlingen med ett bud på 0 cent per megwattimme.

- Med långsiktiga elköpsavtal kan vi direkt stödja våra företagskunder i deras avkarboniseringsprocess. Detta är endast möjligt i denna skala med hjälp av förnybar energi genom havsbaserad vindkraft.

Borkum Riffgrund 3 kommer även att vara Tysklands största havsbaserade vindkraftspark hittills.

Vindkraftsnyheter, 15 december 2023

Stort intresse för investeringar i ny havsbaserad vindkraft

Trots att flera stora havsbaserade vindkraftsprojekt avbrutits den senaste tiden på grund av accelererande kostnader ökar intresset för nyinvesteringar i vindkraft. I regeringens senaste sammanställning finns nu 13 ansökningar om att bygga ny havsbaserad kraft. Börsnoterade Eolus och norska Deep Wind Offshore har bägge gjort nya ansökningar om jättelika vindparker. Totalt omfattar kön av ansökningar flera hundra miljarder kronor.

Problemet med ansökningar om vindkraft är politiskt känsligt och har att göra med den kommunala veto-rätten. På lokal nivå möter ofta planerna på vindkraft stort motstånd. Kommuninnevånarna får sin utsikt förstörd och befarar att värdet på deras fastigheter minskas med de bullrande vindmöllorna runt knuten. Det är svårt för lokala politiker att gå emot sina väljare och därför stoppas många vindkraftsprojekt på kommunal nivå.

Och även inom regeringen finns en splittring i frågan. Bland tidöpartierna håller SD emot i vindkraftfrågan. Det har inneburit att den utredning som rekommenderat att kommuner och enskilda ska kompenseras ekonomiskt för effekterna av vindkraftsetableringar lagts på is. Tanken var att ekonomiska incitament skulle öka intresset för vindkraft i kommunerna. En andel av

vindkraftparkernas intäkter skulle gå till lokalsamhällets utveckling enligt utredningen.

Av de planerade ansökningarna har vindkraftsbolaget Eolus gjort ansökan för tre havsbaserade vindkraftsprojekt: Västvind i Kattegatt utanför Göteborg, Arkona utanför Sveriges sydkust och nu Najaderna i Bottenhavet utanför Tierp. Projektet omfattar upp till 67 vindkraftverk med en beräknad årlig elproduktion på 4 till 5 TWh, motsvarande en Barsebäcksreaktor. Deep Wind Offshore har ansökan som geografiskt ligger nära Eolus. Parken är tänkt att ligga i Sveriges ekonomiska zon i södra Bottenhavet cirka 53 kilometer från Gävle och omfattar högst 70 vindkraftverk och en produktion på cirka 7,5 TWh el per år.

Vindkraftsnyheter, 4 januari 2024

Det blåser bättre än väntat under sträng kyla

Den tillgängliga kapaciteten i svensk vindkraft har legat 2-5 gånger högre än Svenska kraftnäts tillgänglighetsprognos under vinterns effekttoppar sex år i rad, visar statistik från Svensk Vindenergi.

Högst var den tillgängliga kapaciteten under förbrukningstoppen vintern 2018/2019 med 45 procent och lägst var den under 2022/2023 då kapaciteten låg på 21 procent.

Det kan jämföras med Svenska kraftnäts bedömningar i sin kraftbalans-rapport som räknar med en tillgänglighetsfaktor för vindkraft på 9 procent när lasten är som högst.

Under inledningen av 2024 spred sig sträng kyla över Norden – först i 1-9 januari, sedan mellan 14-20 januari. I Sverige kröp de konsumtionsviktade temperaturen till som lägst 13 grader under normalen. I Finland blev det ännu kallare med temperaturer på hela 20 grader under referens.

Under innevarande vinterns hittills högsta last i Sverige – som inträffade vid extra kallt väder den 16 janu-

ari – hade vindkraften en tillgänglighet på 26 procent.

Lägst hittills i år var kapaciteten den 6 januari – som också var extra kall – när den låg på 9 procent.

Men någon långvarig period där det varit vindstilla i hela Sverige under perioden med extremkyla, syns inte i datan. Totalt vid köldperioden under årets 20 första dagar så låg tillgängligheten på 34 procent.

När det var som kallast i Finland – den 6 januari – så sjönk vindkraftsproduktionen visserligen till en fjärdedel av normalen i landet, men de finska vindkraftsverken producerade trots allt 12 GWh, mot 50 GWh normalt, enligt Montels Energy Quantified. Och redan den 7 januari ökade snitteffekten till strax under den normala för årstiden på 2,1 GW.

”Det kan blåsa mindre när det är riktigt kallt, men det är sällan som det är vindstilla överallt samtidigt,” skriver Tomas Hallberg, projektledare på Svensk Vindenergi till Montel.

Han hänvisar till en rapport från Energiforsk som visar att det är mycket ovanligt att vindkraften producerar lägre än 10 procent längre än 17 timmar i sträck.

Hur tillgänglighetsfaktorn beräknas hos olika kraftslag är en viktig parameter när Svenska kraftnät ska bedöma robustheten och behovet av korta och uthålliga reserver i elsystemet. Svensk Vindenergi önskar därför att faktorn ändras för kraftslaget.

”Inför varje höst meddelar Svenska kraftnät att det är risk för effektbrist kommande vinter. Varje vår meddelar Svenska kraftnät att det inte uppstod effektbrist sistlidna vinter - eftersom vindkraften levererade mer än prognostiserat. Om tillgänglighetsfaktorn justeras behöver man inte skrämman upp folk i onödan”, skriver Tomas Hallberg.

När det gäller vindkraft så använder sig Svenska kraftnät av historiska data, som sträcker sig många år bakåt i tiden. Men då missar systemoperatören teknikutvecklingen för kraftslaget, enligt Tomas Hallberg.

”Resultatet blir att den stora volymen modern landba-

serad vindkraft, med kapacitetsfaktor 35-40 procent, inte vägs in utan att man istället utgår från att all vindkraft fungerar som äldre landbaserad vindkraft, med kapacitetsfaktor 25-30 procent”, skriver han och tillägger att de allra kallaste dagarna ofta sammanfaller med blåst:

”Topplasttimmen – den timme på året när vi förbrukar som mest el, brukar infalla när det både är kallt och blåsigt. Vindens köldeffekt är stor och får konsekvenser på både förbrukar- och på tillförselsidan.”

När det gäller kärnkraft så räknar Svenska kraftnät med en tillgänglighetsfaktor på 90 procent.

Vid tre av de sex senaste vintrarna producerade svensk kärnkraft på 100 procent under förbrukningstoppen, men vintern 2019/2020 låg den på 87 procent och vintern 2022/2023 på 64 procent. Vid årets hittills högsta last, den 16 januari, låg kärnkraften på 91 procent av den installerade effekten.

Montel, 24 januari 2024

Europas havsbaserade vindkraft når rekordnivåer, men det är inte nog för 2030-målen

Under 2023 nådde Europas offshore-vindindustri en rekordhög utbyggnad genom att lägga till 4,2 gigawatt (GW) ny kapacitet. Trots detta är det fortfarande inte tillräckligt för att uppnå målen för 2030.

Den totala kapaciteten som tillfördes förra året var 40 procent högre än 2022, med 3 GW från EU-länder enligt WindEurope. De flesta vindkraftverk som togs i drift 2023 finns i Nederländerna, Frankrike och Storbritannien. Ett av de mest anmärkningsvärda projekten är Hollandse Kust Zuid i Nederländerna med 1,5 GW, som för närvarande är världens största vindkraftpark.

Efter juridisk osäkerhet och försämrade marknadsförhållanden 2022 ökade investeringarna under det senaste året och nådde en rekordhög nivå på 30 miljarder euro. Planer bekräftades för åtta nya offshore-projekt

på sammanlagt 9 GW, inklusive flera som hade förse-
nade slutgiltiga investeringsbeslut (FID) på grund av
marknadsläget.

Enligt WindEurope var de nya lagstiftningsåtgärderna
och lanseringen av EU:s vindkraftspaket en stor driv-
kraft för offshore-vindindustrins tillväxt under 2023.
Positiva åtgärder inkluderar ökningen av takpriset i
Storbritanniens kommande offshore-auktionsrunda
(AR6).

Europas offshore-marknad förväntas växa ytterligare
om alla länder lanserar sina planerade auktioner för
2024, vilket kommer att erbjuda minst 40 GW projekt.
WindEurope har dock uppmanat till reformer av
auktioner för att revidera obegränsade negativa bud-
givningar som kräver att utvecklare betalar för rätten
att bygga en offshore-vindpark och därmed hantera
miljön med högre räntor.

Av de 13,5 GW offshore-vind som auktionerades ut
under 2023 tilldelades cirka 70 procent genom obe-
gränsad negativ budgivning.

WindEurope påpekade att trots ökad takt i utbyggnad-
en kommer Europa bara att kunna uppnå sina 2030-
mål om 24 GW parker tas i drift årligen under peri-
oden 2027-2030.

Vindkraftsnyheter, 29 januari 2024